

04.06.2024

U2960 Slåtthaug skole

Arkitektur- og byformingsstrategi for Bergen

Arkitektur +

QBO
| PLAN &
ARKITEKTUR

Arealplan-ID: 4601_70870000 Fana, gnr. 44, bnr. 572 m.fl.
Slåtthaugvegen 138, 5222 Nesttun

Strategien lister opp 8 prinsipper for arkitektonisk utforming av bygg og byrom i Bergen. Under beskrives hvordan prosjektet har fulgt opp disse prinsippene:

1. Ny arkitektur skal bidra til en helhetlig utforming

Prinsipp for utforming i Arkitektur +:

Utform bygg og byrom ut fra en samlende idé som løser flere oppgaver og skaper merverdi

- *Formulere en arkitektonisk idé som samlet utløser potensialet i møtet mellom sted, program og visjon*
- *Være bevisst på omgivelsene*
- *Utnytte arkitekturens muligheter*
- *Ha en helhetlig idé for utforming i transformasjonsområder*
- *Være bevisst på bydelens historiske bakgrunn*

Hvordan dette er svart ut i prosjektet:

En funksjonell og god skole basert på Funksjons-og arealprogrammet i gjeldende Skolebruksplan for Bergen, er tungtveiende og viktig for brukerne. Dette hensynet er veid opp mot verneverdi, terrenginngrep og grønne interesser.

Skolen inngår i et samspill med Slåtthaug videregående skole og Slåtthaug idrettshall.

Tilbygg og påbygg ses i sammenheng med de eksisterende bygningene og slik at det dannes et helhetlig anlegg hvor viktige landskapstrekk og utomhuskvaliteter ivaretas og videreføres inn i nytt prosjekt.

Ved å fjerne dagens midlertidige skolepaviljong og tilbakeføre dette området til grøntarealer, legges det opp til en åpnere atkomstsituasjon og et sammenhengende uteareal hvor forholdet mellom de øvrige bygningene samsvarer med den opprinnelige helhetlige planen for området.

Mest mulig av skolens eksisterende arkitektur med hovedform og fasader skal bevares.

Det er et mål at eksisterende skoleanlegg skal fremstå lesbart og uten større inngrep fra atkomstsituasjonen i sør og fra parkanlegget i øst. Nytt tilbygg er lagt på et areal som er vurdert som lite egnet for uteoppholdsareal. Tilbygget danner en ny fløy som følger terrenget opp mot kollen i vest og knytter seg på eksisterende gangveisystemer. Funksjoner som krever fleksibilitet i romhøyde og som blir en del av nærmiljøanlegget, er lagt til tilbygget. Ny atkomst langs kollen knytter øvre skoleplass til tilbygget og tilrettelegger for god tilgjengelighet også etter skoletid. Tilbygget skal framstå dempet og innordne seg eksisterende arkitektur. Mot skoleplassen har tilbygget en åpen og inviterende fasade som synliggjør aktivitet.

Med hensyn til Solli DPS, skal det ikke tilrettelegges for utvendig aktivitet eller opphold på skolens nordside. Eksisterende vegetasjon i randsonen beholdes i størst mulig grad nord for tilbygget. I tillegg planter ny vegetasjon for ytterligere skjerming. Fasadens utforming mot nord må balansere behovet for både dagslys og skjerming med tanke på sårbarhet mot innsyn.

Eksisterende skoleanlegg følger en naturlig nedtrapping i terrenget.

For å minimere fotavtrykk og legge til rette for en mer kompakt, samlende og funksjonell drift av skolen, er det lagt et påbygg over eksisterende nordfløy.

Volumet er en tydelig opptrapping fra eksisterende sørfløy. Påbygget er tilbaketrukket fra underliggende byggs fasadeliv og fristilt fra hjørner slik at eksisterende bygg trer frem og vil være tydelig lesbart i volumoppdeling.

2. Ny arkitektur skal gi en estetisk opplevelse

Prinsipp for utforming i Arkitektur +:

Skap rom som stimulerer, inspirerer og beriker våre sanselige og romlige opplevelser

- *Skape gode romlige sammenhenger*
- *Skape rom som inspirerer*
- *Stimulere alle sanser*
- *Berike opplevelsen gjennom kunst, farge og detaljer*

Hvordan dette er svart ut i prosjektet:

Skolen skal tilpasses dagens krav til aktivitetsbaserte skolearealer og må oppfylle Funksjons- og arealprogram i gjeldende Skolebruksplan for Bergen, så lang det er mulig.

Utforming av romforløp skal legge til rette for den pedagogiske modellen og samtidig bygge videre på eksisterende strukturer og kvaliteter som allerede fins.

En god sonedeling, samlende hjemmeområder og varierte møtesteder i bygget har vært viktige prinsipper for å legge rammer rundt funksjonelle og gode sammenhenger.

Eksisterende skoleanlegg har forholdsvis lave romhøyder og lange kommunikasjonslinjer. Å åpne opp etasjer enkelte steder og ta i bruk overlys, gir oversikt og variasjon i romlige opplevelser.

Påbygg og tilbygg har gode romhøyder. Dette sørger for fleksibilitet for romfunksjoner som krever varierte høyder. Tilbygget er noe fristilt fra eksisterende bygningskropp og danner en innvendig gjennomlyst gate som visuelt kobler parken i øst og kollen i vest. Grader av transparens må balanseres med hensyn til ønsket om å synliggjøre læring og aktivitet, behov for dagslys samt ivareta behov for skjerming.

Det skal benyttes naturlige materialer som gir et godt inneklima. Materialene må være av en kvalitet som holder seg godt over tid. Kunst og utsmykning skal integreres i utformingen av skolen og det legges til rette for områder for utstilling av elevarbeid.

3. Ny arkitektur skal gi et godt samspill mellom by og natur

Prinsipp for utforming i Arkitektur +:

Styrk koblingen mellom bebyggelse og landskap, og bruk vegetasjon og vann som ressurs

- *Styrke teppebyen*
- *Skape tett kontakt mellom bebyggelse og grønne byrom*
- *Bruke sjøfronten*
- *Bygge i tett kontakt med terrenget*
- *Utnytte det bergenske klimaet*

Hvordan dette er svart ut i prosjektet:

Skolen ligger fritt i et kupert terreng, omkranset av ulike landskapstrekk. Parkanlegg, kolle, skog og bergknauser gir variasjon og kvaliteter som videreføres og forsterkes inn i nytt prosjekt.

Ved plassering av nybygg, har det vært viktig å ivareta de ulike uterommene, siktlinjer og biologisk mangfold. Flere innganger knyttet til ulike innvendige funksjoner, aktiviserer utvendige arealer som i dag er lite i bruk, men som har sine unike kvaliteter. Innvendige løsninger legger opp til både større åpninger og mindre gløtt ut i de ulike landskapsrommene. For å skape en bedre og mer tilgjengelig forbindelse mellom øvre og nedre skoleplass, er det planlagt amfi og rampe som bearbeider den store høydeforskjellen. En ny adkomst langs kollen knytter øvre skoleplass til aktiviteter i tilbygget og skaper dirkede koblinger mellom bygget og kollen.

4. Ny arkitektur skal bidra til bymiljøer med egenart

Prinsipp for utforming i Arkitektur +:

Bygg videre på stedets unike kvaliteter og kulturminneverdier, og utform identitetsskapende bygg og byrom

- *Skape unike bydeler*
- *Utforme gater og byrom med særpreg*
- *Utform bebyggelsen i en skala som er tilpasset omgivelsene i høyde og volum*
- *Bruke kulturminner aktivt som historiefortellende og identitetsskapende elementer i bydelen*

Hvordan dette er svart ut i prosjektet:

Slåtthaug skole, Slåtthaug videregående skole og Slåtthaug idrettshall er planlagt samtidig etter en helhetlig plan. Slåtthaug skole er oppført i 1969 etter tegninger av arkitekt Arne Halvorsen og har høy verdi i seg selv som eksempel på skolebygg med karakteristiske modernistiske trekk.

Skolen har også høy miljøverdi som del av et helhetlig anlegg. Plassering av nybygg skal ivareta samspillet mellom eksisterende bygninger og verdifulle landskapstrekk.

Eksisterende skole består av to vinklede hovedvolum som følger et naturlig terrengfall.

Skolens utforming oppleves godt synlig fra parksiden i øst og fra atkomstsituasjonen i sør.

Det har derfor vært et mål at skolens sørlige del skal framstå lesbar og uten større inngrep fra atkomstsituasjonen i sør og fra parkanlegget i øst. Nytt påbygg ligger over skolens laveste del, tilbaketrukket fra gesims og hjørner, slik at byggets opprinnelige hovedform fremdeles står frem.

Bygningens strukturelle og konstruktive oppbygning blir i størst mulig grad bevart. Nybygg tar opp

form og format fra eksisterende del og bygger videre på karakteristiske trekk som sprang, mindre innhukk og linjeføring. Referanser fra eksisterende fasadestruktur, som horisontalitet, repetisjon og rytme, videreføres inn i nytt prosjekt. Ved forenkling av virkemidler i et moderne uttrykk, tilpasses nybygg eksisterende bygg heller enn å framstå som en skarp kontrast.

5. Ny arkitektur skal stimulerer til vitalt byliv på bakkeplan

Prinsipp for utforming i Arkitektur +:

Utform bebyggelse slik at den stimulerer til aktiv bruk av gater og byrom, og øker opplevelseskvaliteten for fotgjengere

- Bygge opp under aktiv bruk av publikumsrettede arealer
- Lage gode gatesnitt
- Prioritere variasjon og kvalitet i fasader
- Utvise omsorg for utformingen av byggets første etasjer
- Ha fokus kantsoner
- Tilrettelegge for temporære byrom og midlertidige aktiviteter

Hvordan dette er svart ut i prosjektet:

Fasader henvendt mot hovedatkomsten og skoleplass i sør har et åpent og inviterende uttrykk, både for å synliggjøre aktivitet og for å skape et godt samspill mellom ute og inne.

Biblioteket er lokalisert sentralt og eksponert og danner samtidig overdekket areal over hovedinngangen.

Tilbygget inneholder funksjoner som også vil være i bruk på ettermiddags- og kveldstid.

Utformingen skal sørge for god tilgjengelighet og visuell kontakt mellom skoleplass og tilbygget.

Utearealer ved innganger tilrettelegges for opphold og aktiviteter. Elementer som amfi, scene og overdekkede arealer virker samlende, også etter skoletid. Verkstedsarealer knyttet til kunst- og håndverksfag og forskerrom for naturfag, ligger på bakkeplan i nytt tilbygg. Direkte tilgang til uteområder aktiviserer arealene ved for eksempel å tas i bruk til elevarbeider.

6. Ny arkitektur skal bidra til sosialt bærekraftige nabolag

Prinsipp for utforming i Arkitektur +:

Skap bygg og byrom som gir alle mulighet til å være aktive deltakere i fellesskapet, og som stimulerer sambruk

- *Tilrettelegge for likeverdighet*
- *Skape møteplasser*
- *Fremme alternative boformer*
- *Varierte boligtyper*
- *Bruk offentlige programmer*

Hvordan dette er svart ut i prosjektet:

Skolen skal være et hjerte i nærmiljøet og legge til rette for et godt, tilgjengelig og naturlig møtested som stimulerer til aktivitet for skolens nærområde. Skoleanlegget er utformet på en slik måte at utearealet og deler av innearealet kan være i bruk også etter ordinær skoletid. Romfunksjoner som musikk, dans og drama og verkstedsarealer tilknyttet kunst- og håndverksaktiviteter, er lokalisert i tilbygget og tilrettelagt for at kulturskolen og ulike aktivitetstilbud i nærmiljøet skal kunne bruke dem. Tilbygget danner en «kulturfløy» hvor skolens auditorium, scene og kantine vil være tilgjengelige for kulturarrangementer på ettermiddags – og kveldstid.

7. Ny arkitektur skal bidra til lav energi- og ressursbruk

Prinsipp for utforming i Arkitektur +:

Velg innovative og helhetlige energi- og klimaløsninger som gir høy arkitektonisk og miljømessig kvalitet

- *Planlegge områder med tydelige og ambisiøse strategier for å minimere energi- og ressursbruk*
- *Benytte integrerte energidesign- og klimatiltak*
- *Bruke miljøvennlige materialer som gir godt inneklima*
- *Prioritere gjenbruk av eksisterende bygg og materialer*

Hvordan dette er svart ut i prosjektet:

Slåtthaug skole er valgt ut som 1 av 10 prosjekt som i henhold til Klima- og miljøprogrammet til Bergen kommune skal sertifiseres etter BRREAM-NOR, nivå «very good».

Skolens eksisterende arkitektur med form, konstruksjon og fasader skal bevares i størst mulig grad. Det er jobbet med kompakte løsninger i volum og plan, både for å minimere fotavtrykket og for å oppnå gode og arealeffektive planløsninger.

Valg av materialer skal baseres på gode miljøløsninger, kvalitet og holdbarhet.

Hovedmaterialet i fasader og i synlige konstruksjoner er planlagt i tre. Eksisterende bygg har synlig tre i takkonstruksjonene slik at man vil oppnå en fin gjentakelse og gjennomførende rød tråd gjennom prosjektet. Trevirke og trebaserte produkter skal stamme fra bærekraftig skogdrift og være i h.t. Klima- og miljøplan for Bergen kommune. Omfang glassfelt i fasader og tak skal balanseres opp mot dagslyskrav, energiregnskap og behov for skjerming. Det er tilstrebet energiløsninger som er integrert i arkitekturen, blant annet ved inntrukne vinduer for skjerming i nybygg.

Det skal i henhold til kommunens føringer vurderes solenergiproduksjon og grønne tak i alle plansaker. Utforming av solcellepaneler på tak skal framstå skånsomt i omgivelsene og være innarbeidet både med hensyn til bevisst visuell framtoning og for best mulig energieffekt.

8. Ny arkitektur skal bidra til en endringsdyktig by

Prinsipp for utforming i Arkitektur +:

Planlegg for et klima og samfunn i endring ved å prioritere fleksible løsninger og optimalisere arealbruk

- *Bygge fleksible bygg*
- *Lage fleksible boliger*
- *Utforme fleksible parkeringsanlegg*
- *Tilpasse seg et klima i endring gjennom å styrke blågrønne løsninger*
- *Støtte opp om sambruk og optimalisering av arealbruk*

Hvordan dette er svart ut i prosjektet:

Det er lagt til rette for tilstrekkelig romslighet arealmessig slik at det ved videre utvikling av prosjektet blir god mulighet til å løse skolen på best mulig måte for skoledrift og som nærmiljøanlegg.

Både eksisterende bygg og nybygg er konstruert slik at det er mulig å gjøre endringer, som flytting av innvendige vegger og endring av bruksområder, dersom det oppstår nye behov.

Tilbygg og påbygg er planlagt med gode romhøyder for mer fleksibel bruk og for spesielle romfunksjoner som krever dette. Skolen skal fungere som et nærmiljøanlegg, hvor deler av bygget tilrettelegges for delt bruk også etter skoletid.

